

**Synpunkter på Förslag till detaljplan Kylfacket 1 m fl
(Slakthusområdet etapp 1) i Stadsdelen Johanneshov, S-
Dp 2017-02397**

2019-11-30

Varning för Slakthusområdet!

I vår skrivelse 2018-05-18 angående StartPM 2018-01-22 för planläggning etapp 1, Slakthusområdet, framhåller vi att den mycket höga tätheten inte kommer att leda till en socialt hållbar stadsdel. (Bilaga 2)

I det förslag som nu lagts fram för samråd finner vi att antalet bostäder i den redan tidigare hårt exploaterade planen för etapp 1 ökas från ca 800 till ca 900, dvs ca 13% ökning. Antalet förskolor och skolor är oförändrat. Kvarteren, som tidigare bestod av lägre hus i 4 – 7 våningar med ett 10 våningars hus i ett nordligt hörn, har nu ersatts av kvarter med högre och tätare bebyggelse. Trängseln ökar. Det blir mindre solljus på gårdarna. Förskolornas situation försämras ytterligare. Vår kritik blir därmed ännu giltigare.

I denna skrivelse koncentrerar vi oss på utemiljön för förskolebarnen.

Det finns tre förskolor i etapp 1.

En av förskolorna ligger i kv K i de nedersta två våningarna i ett bostadshus med gård endast på taket till en idrottshall. Den delas med de boende. Erfarenheterna av förskolegårdar på tak är välstuderade av forskare och innebär mycket stora begränsningar i användbarhet på grund av väder och vind, hetta och blåst. Tillgängligheten en trappa upp är också en stor nackdel. Möjligheten att plantera större träd och buskar är så gott som obefintlig. Boverket anser att man inte bör räkna in takträdgårdar i gårdsytan till förskolor.

I kv N finns en förskola i de två bottenvåningarna på ett högt bostadshus. Förskolegården på ca 1000 m² (på marken) tar i stort sett hela gården i anspråk. Det är bäddat för konflikter med de boende.

Den tredje förskolan ligger i kv R och har en gård på ca 800 m² ovanpå ett garage (Enligt planbestämmelserna ska det vara minst 1000 kvm).

Förskolegårdarna är så små och slitaget så stort att ingen naturlig vegetation kan förekomma, endast plastgräs och gummimattor. Därmed har man uteslutit mycket som är viktigt i ett barns livsmiljö som lövskugga heta dagar, kontakt med frisk grönska, gömställen och inte minst giftfria lektytor.

De äldre barnens behov av att röra sig fort och häftigt kommer i konflikt med de små barnens långsamma rörelsemönster. Ingen av de här förskolegårdarna ger barnen möjlighet till fri konstruktiv lek.

Trängseln leder till konflikter som till sist innebär att personalen måste schemalägga barngruppernas utevistelser, något som i sin tur hårt krymper den tid som barnen får vara ute.

Det framförs att barngrupperna kan gå till de olika parker och grönytor som finns inom området eller till andra gröna områden utanför. De grönytor inom området som avses är den smala skogsremsan mot Linde, och Fällan, en platt park med träd och lekredskap. Det är ett rent önsketänkande att dessa snålt tilltagna ytor ska räcka till för de 1300 barn som man beräknar ska bo i Slakthusområdet och samtidigt vara rekreationsyta för alla de som bor och arbetar i området. Den som är bekant med

förskoleliv vet hur skör den planerade vardagen kan vara; det behövs bara att en i personalgruppen är sjuk eller ledig för att barnen inte kommer iväg någonstans utan får stanna på sin egen gård.

Området i sin helhet är dessutom isolerat från större parker och naturområden och omgivet av hårt trafikerade bilvägar. Att med barngruppen komma iväg till gröna skogsområden utanför denna enklav är ett stort företag som inte kommer äga rum särskilt ofta.

Vi ser med tillfredsställelse att i detta skede har en integrerad barnkonsekvensanalys (IBKA) genomförts, men vi beklagar att *"IBKA-arbetet påbörjades efter att samrådsförslagets struktur var framtaget, således har processtödet för dp 1 varit litet under samrådsarbetet."* (Sid 7 i IBKA DP Etapp 1, Samråd etapp 1 Slakthuset.) Det innebär såvitt vi förstår att möjligheterna att påverka avgörande frågor som exploateringsgrad inte varit möjligt.

IBKA:n lyfter fram en mängd egenskaper hos gårdsmiljöer och omgivningarna som vi finner nödvändiga att beakta i fortsättningen. I bilaga 1 har vi samlat några exempel och vi föreslår att alla beslutsfattare ägnar IBKA:n ett noggrant studium. Om inte IBKA:n beaktas i planarbetet blir den en formsak, inte ett styrmedel som den borde vara.

Våra egna kunskaper och erfarenheter stämmer bra med den kritik och de förslag som kommer fram i IBKA:n.

Våra förslag:

- Studera och följ upp de risker och rekommendationer som finns i IBKA:n för etapp 1.
- Genomför barnkonsekvensanalyser för de följande etapperna i Slakthusområdet i ett tidigt skede innan strukturerna lagts fast.
- Avsätt hela kvarter för förskolor i friliggande byggnader med en gård enligt Boverkets riktlinjer. Avsätt också kvarter för parklek/lekpark.

Generationer av barn riskerar sin utveckling och hälsa p g a av stadens ensidiga intresse av hög exploatering och höga markintäkter. Det borde inte få ske.

Stockholm den 29 november 2019

Helena Friman, Stockholmshistoriker

Elisabeth Edsjö, arkitekt

för

Barns utemiljö i Stockholm (BUMS)

I bilagor finns utdrag ur IBKA (bil 1), vår tidigare skrivelse (bil 2) samt en insändare i DN:s nätupplaga idag 19-11-29 (bil 3)